

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/217/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112237671
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4112237671.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, proti odporcovi: Alexander Zverka Auto Alex, Pri tehelni 9, Ivanka pri Nitre, IČO: 43272185, o zaplatenie 2.156,69 eur istiny s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 17. decembra 2013 č. k. 15C/269/2013-132 v spojení s opravným uznesením zo dňa 4. februára 2015 č. k. 15C/269/2013-148 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol a odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z., § 64 ods. 1 písm. d/, § 66 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. Uviedol, že v konaní bolo nesporne preukázané, že odporca dňa 24. 07. 2009 bol účastníkom dopravnej nehody, za ktorú sa cíti byť vinným. Odporca dopravnú nehodu neohlásil policajtovi, a to z toho dôvodu, že bol presvedčený vrátane ďalšieho účastníka dopravnej nehody, že nevznikla hmotná škoda zrejme prevyšujúca jedenapolnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona. Teda stala sa dopravná nehoda ako udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stala v priamej súvislosti s premávkou vozidla. Súd túto vec právne posúdil ako občianskoprávny vzťah. Účastníci konania uzavreli dňa 19. 12. 2007 poisťovnú zmluvu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Navrhovateľ v tomto občianskoprávnom vzťahu vystupuje ako poisťovateľ a odporca ako poistník. Navrhovateľ má preto voči odporcovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré vyplatil za odporcu z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, lebo odporca porušil povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, ktorá je poisťovnou udalosťou. Súd mal jednoznačne za preukázané, že zúčastnené osoby pri dopravnej nehode dňa 24. 07. 2009 boli presvedčené, že vznikla hmotná škoda, ktorá neprevyšuje jedenapolnásobok väčšej škody, čo bol dôvod, prečo neohlásili dopravnú nehodu policajtovi. Za takto zisteného skutkového stavu bol súd toho názoru, že navrhovateľ realizuje toto svoje právo v rozpore so zákonným ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výkon práv navrhovateľa sa prieči dobrým mravom. Toto jeho právo dosiahlo taký stupeň rozporu s dobrými mravmi, že je dôvodné použiť toto zákonné ustanovenie. Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy sú nepochybne formou slušnosti a sú súhrnom etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je mnohokrát zaistené i právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Súd túto vec posúdil z hľadiska tohto konkrétneho prípadu v horeuvedenom danom čase a na danom mieste a vo vzájomnom konaní účastníkov tohto právneho vzťahu. Súd preto návrh navrhovateľa zamietol a to v celom rozsahu vrátane úrokov z omeškania. Uvedené skutočnosti mal za preukázané vypočutím odporcu, vypočutím svedka, návrhom na začatie konania a obsahom pripojených listín. Súd upustil od vypočutia svedkov: H. Q. a F. Q. z dôvodov hospodárnosti. O náhrade trov konania súd

rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a odporcovi, ktorý mal v konaní plný úspech náhradu trov konania proti navrhovateľovi nepriznal, pretože odporca náhradu trov konania nežiadal.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním zmeny napadnutého rozhodnutia a vyhovenia návrhu v celom rozsahu. V podanom odvolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že si v zmysle ustanovenia § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov voči odporcovi uplatnil nárok na náhradu časti vyplateného poistného plnenia, ktoré za odporcu vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, pretože odporca porušil povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, ktorá je poistnou udalosťou. Súd mal jednoznačne za preukázané, že účastníci dopravnej nehody boli presvedčení, že škoda neprevyšuje jedenaplnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona len na základe výpovede odporcu. Účastníci dopravnej nehody, pokiaľ nie sú odborníci v danej oblasti, nemôžu priamo na mieste dopravnej nehody vedieť presne odhadnúť výšku škody spôsobenej na motorových vozidlách, vždy je však v záujme účastníkov nehodu ohlásiť policajtom. Má za to, že pokiaľ jedným zo zúčastnených motorových vozidiel bol MERCEDES C triedy T 200 CDI Classic, mohli účastníci dopravnej nehody predpokladať, že škoda presiahne sumu 3.983,27 eura, nakoľko je predpoklad, že vozidlo bude opravované v autorizovanom servise, kde sú ceny originálnych náhradných dielov, ako aj mzda za prácu, vyššie ako v servisoch neautorizovaných. Má za to, že pokiaľ by bolo v rozpore s dobrými mravmi uplatňovať si nárok na náhradu časti vyplateného poistného plnenia z uvedeného dôvodu, potom by ustanovenie § 12 ods. 1 písm. e/ stratilo zmysel, nakoľko účastníci pri dopravnej nehode by mohli vždy argumentovať tým, že nevedeli odhadnúť výšku škody.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že súhlasí s rozsudkom súdu prvého stupňa. Nemyslí si, že pri dopravnej nehode pochybil, keď všetci jej účastníci konali na základe toho, ako to všetci videli. Uviedol, že telefonicky komunikoval so zamestnancom navrhovateľa, ktorý mu povedal, že regres voči jeho osobe pozastavuje. Preto potom zostal zaskočený, keď mu prišiel platobný rozkaz zo súdu o zaplatenie sumy. Taktiež uviedol, že pred rozhodnutím súdu prvého stupňa mu zástupca navrhovateľa povedal, že predpokladá, že spor vyhrá a spoločnosť navrhovateľa sa nebude odvolávať, nakoľko regres voči jeho osobe bol ešte pred podaním platobného rozkazu zrušený likvidátorom navrhovateľa.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa podaným návrhom, doručeným súdu prvého stupňa dňa 02. 11. 2012, domáhal od odporcu zaplatenia sumy 2.156,69 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 21. 11. 2009 do zaplatenia, ako i náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ a odporca uzatvorili poistnú zmluvu č. návrhu 1330067034 o povinnom zmluvnom postení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla EVČ: NR XXX AX. Dňa 24. 07. 2009 bola týmto motorovým vozidlom spôsobená v A. na Q. ulici dopravná nehoda tak, že vodič motorového vozidla EVČ: NR XXX AX narazil do pred ním v kolóne stojaceho motorového vozidla EVČ: TT XXX ČY. Škoda bola vyčíslená na sumu vo výške 5.122,13 eura. Navrhovateľ túto sumu poukázal poisťovateľovi poškodeného dňa 02. 11. 2009. Z dôvodu, že odporca porušil povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, ktorá je poistnou udalosťou, navrhovateľ v zmysle ustanovenia § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z. vyzval odporcu výzvou zo dňa 05. 11. 2009 na náhradu časti poskytnutého poistného plnenia vo výške 2.156,69 eura. Odporca dlžnú sumu doposiaľ neuhradil.

Súd prvého stupňa vo veci najskôr rozhodol platobným rozkazom zo dňa 12. 06. 2013 č. k. 32 Rob/126/2012-27, proti ktorému podal odporca v zákonnej lehote odôvodnený odpor, majúci za následok zrušenie platobného rozkazu v zmysle ustanovenia § 174 ods. 2 OSP. Následne súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedka Ing. P. E., oboznámením listinných dokladov tvoriacich obsah spisu a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, v ktorom ustálil taký právny záver, že navrhovateľ realizuje svoje nárok na náhradu poistného plnenia v zmysle

ustanovenia § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z. v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď dôvodom, pre ktorý účastníci dopravnej nehody neohlásili dopravnú nehodu policajtovi, bolo ich presvedčenie, že vzniknutá škoda neprevyšuje jedenapolnásobok väčšej škody. Opravným uznesením zo dňa 04. 02. 2015 č. k. 15C/269/2013-148 súd prvého stupňa opravil záhlavie rozsudku zo dňa 17. 12. 2013 č. k. 15C/269/2013-132 v časti označenia odporcu z nesprávne uvedeného: Y. N., bytom F. S.i 9, G. pri A. na správne: Alexander Zverka Auto Alex, IČO: 43 272 185, miesto podnikania Pri tehelni 9, Ivanka pri Nitre.

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poisťovateľ má proti poisťovníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak porušil povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, ktorá je poistnou udalosťou.

Podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov dopravná nehoda je udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej príčinnej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikne hmotná škoda zrejme prevyšujúca jedenapolnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona.

Podľa § 66 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. účastník dopravnej nehody je osoba, ktorá sa priamo aktívne alebo pasívne zúčastnila na dopravnej nehode.

Podľa § 66 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2009 Z. z. účastník dopravnej nehody je povinný ohlásiť dopravnú nehodu policajtovi.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Vyššie citované ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k takým právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Rozpor s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. Generálna klauzula týkajúca sa dobrých mravov chráni právny poriadok pred tým, aby poskytoval právnú legitimáciu úkonom, ktoré z hľadiska mimoprávných spoločenských štandardov nemožno akceptovať. Rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi nemusí vyplývať iba z jeho obsahu, ale tiež z celkového charakteru dojednania - v zmysle zhrňujúceho zohľadnenia obsahu, pohnútky a účelu, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Uvedené ustanovenie teda umožňuje súdu posúdiť vec v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak tomu tak nie je, odoprieť právnú ochranu uplatňovaného práva. Aplikácia tohto ustanovenia umožňuje aj zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občianskoprávných vzťahov, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá totiž vlastnú priamu normotvornú platnosť- upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení.

V preskúmanom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď ustálil, že navrhovateľ realizuje svoj nárok na náhradu poistného plnenia v zmysle ustanovenia § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z. v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V prejednávanvej veci nebolo sporné, v čom spočíva poistná udalosť, kedy k nej došlo, kto spôsobil škodu, ako i bola zrejماً výška spôsobenej škody. Taktiež nebolo sporné, že

navrhovateľ poskytol poškodenému poistné plnenie vo výške 5.122,13 eura. Odporca sa pred súdom prvého stupňa bránil argumentáciou, že dôvodom, pre ktorý neprivolal k dopravnej nehode policajta, bolo jeho presvedčenie, že výška vzniknutej škody nedosahuje jedenaplnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona, pričom súdu opísal vzniknuté poškodenie motorového vozidla EVČ: TT XXXČY. Pokiaľ súd prvého stupňa nepriznal navrhovateľovi požadované plnenie, ktoré považoval v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to len na základe v konaní prezentovanej argumentácie odporcu, založenej na jeho subjektívnom úsudku o výške spôsobenej škody, takýto postup súdu prvého stupňa je nesprávny. Je potrebné poukázať na to, že navrhovateľ si uplatnil plnenie, na ktoré mu vznikol zákonný nárok v zmysle ustanovenia § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z., keď bolo zrejmé, že odporca porušil svoju zákonnú povinnosť ohlásiť dopravnú nehodu podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Odporca pritom v konaní nepreukázal žiadne také právne relevantné skutočnosti, ktoré by vylučovali vznik práva poistovateľa (navrhovateľa) na požadované plnenie, uplatnené poisťovateľom v rozsahu 40% skutočnej škody. Účelom ustanovenia § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. nie je len to, aby poistený nahradil poisťovateľovi (celkom alebo sčasti) poistné plnenie poskytnuté za poisteného poškodenému, ale uvedené ustanovenie má zároveň viesť poisteného k riadnemu plneniu jeho povinností vyplývajúcich z právneho vzťahu poistenia, vrátane oznamovacej povinnosti. Náhrada, na ktorú má v takomto prípade poisťovateľ právo, vyjadruje určitý majetkový postih poisteného za to, že neplnil svoju povinnosť. Je potrebné konštatovať, že odporca k splneniu zákonnej povinnosti nepristúpil s dostatočnou starostlivosťou, dostatočne nepredvídajúc možnosť vzniku problémov v súvislosti so vzniknutou poistnou udalosťou a jej komplexnou likvidáciou, keď svoje konanie založil len na subjektívnom presvedčení o ním predpokladanej výške škody. V súvislosti s takýmto postojom odporcu k splneniu povinnosti, výkon práva navrhovateľa uplatniť si zákonný nárok na plnenie, nemožno v žiadnom prípade považovať za rozporný s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, tak ako to nesprávne ustálil súd prvého stupňa. Uplatnenie práva poisťovateľa (navrhovateľa) na náhradu poistného plnenia podľa ustanovenia § 12 ods. 1 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z. je opodstatnené a nepriečiace sa dobrým mravom, keď podaným návrhom sa navrhovateľ domáha plnenia, na ktoré mu vznikol zákonný nárok a výkon jeho práva je právne legitímny.

S poukazom na uvedené odvolací súd bol toho názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nesprávne, čo bolo dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvého stupňa, riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP), bude vec opätovne prejednať a po vysporiadaní sa s navrhovateľom uplatneným plnením vo veci opätovne rozhodnúť. Záverom odvolací súd udáva, že jeho pozornosti neuniklo ani procesné pochybenie súdu prvého stupňa, ktorý vo veci konal ako s právnou zástupkyňou navrhovateľa s JUDr. Soňou Pohovejovou, advokátkou, so sídlom Záhradnícka 37, Bratislava, napriek tomu, že v súdnom spise sa nenachádza plná moc udelená navrhovateľom tejto právnej zástupkyňou na zastupovanie v tomto konaní. Preto bude úlohou súdu prvého stupňa odstrániť i tento nedostatok zastúpenia vyžiadaním plnej moci na zastupovanie navrhovateľa touto právnou zástupkyňou, v prípade, že navrhovateľa v tomto konaní zastupuje. Z obsahu spisu doposiaľ vyplýva len to, že navrhovateľ na zastupovanie v konaní poveril svojich zamestnancov (č. I. 7, č. I. 39, č. I. 127), nie však to, že by na konanie splnomocnil označenú právnu zástupkyňu.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.